

ВИСНОВОК

**Національного університету «Чернігівська політехніка»
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Сороки Віталія Анатолійовича
на тему: «Формування фінансового механізму розвитку територіальних
громад»**

**поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування**

1.Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науково-дослідними роботами.

Актуальність дослідження Сороки Віталія Анатолійовича зумовлена потребою посилення фінансової спроможності територіальних громад у контексті децентралізації, викликів воєнного стану та повоєнного відновлення. Успішна реалізація державної політики децентралізації потребує формування ефективних фінансових механізмів, здатних забезпечити стабільність, самодостатність і стійкість місцевих бюджетів.

Дисертаційна робота виконана в межах науково-дослідної теми кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка» «Механізми державного управління регіональним розвитком в умовах переформатування владних відносин» (№ держреєстрації 0120U105292). Отримані результати використано при розробленні підходів до зміцнення фінансової спроможності територіальних громад і вдосконалення регіональної політики.

2. Мета і задачі дослідження. Метою дослідження є теоретико-методичне обґрунтування фінансового механізму розвитку територіальних громад і розроблення практичних рекомендацій щодо його вдосконалення в умовах децентралізації та бюджетної трансформації. Для досягнення мети було визначено та реалізовано наступні завдання:

- сформульовано концептуально-понятійні засади фінансового механізму розвитку територіальних громад та уточнено його структурно-функціональну побудову;
- узагальнено та критично оцінено науково-методичні підходи до формування фінансового механізму розвитку територіальних громад;
- проаналізовано міжнародний досвід організації фінансових механізмів місцевого розвитку та визначено можливості його адаптації до соціально-економічних умов України;
- здійснено комплексну оцінку сучасного рівня фінансової спроможності територіальних громад України, виявити ключові тенденції, регіональні відмінності та структурні диспропорції;
- досліджено чинне нормативно-правове поле, що регулює процес формування фінансових механізмів на рівні територіальних громад, і визначено напрями його вдосконалення;

- виявлено системні проблеми формування ефективних фінансових механізмів, у тому числі інституційного, управлінського, нормативного та кадрового характеру;
- визначено стратегічні пріоритети та напрями розвитку фінансових механізмів територіальних громад у контексті забезпечення їх фінансової стійкості та економічної самодостатності;
- розроблено цілісну системну модель фінансового механізму розвитку територіальних громад, що поєднує інституційні, ресурсні та управлінські складові;
- обґрунтовано та запропонувати методику оцінювання ефективності функціонування фінансового механізму розвитку територіальних громад на основі інтегральних показників і кількісно-якісних критеріїв.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна. У межах дисертаційного дослідження Сорокою В.А. отримано низку нових наукових результатів, що у сукупності формують наукову новизну роботи.

Удосконалено:

- теоретичний конструкт фінансового механізму розвитку територіальних громад, який розглядається як інтегрована система форм, методів, інструментів і важелів управління фінансовими ресурсами для досягнення цілей сталого розвитку;
- системну модель фінансового механізму, структуровану за п'ятьма підсистемами (інституційною, ресурсною, інструментальною, управлінською, результативною), що забезпечує стратегічне управління публічними фінансами на місцевому рівні;
- методичний підхід до оцінювання ефективності фінансового механізму, який ґрунтується на багатовимірній системі показників та інтегральному індексі ефективності, що дозволяє ідентифікувати проблемні зони фінансового управління;
- наукові підходи до стратегічного планування фінансового розвитку громад, що інтегрують бюджетне, інвестиційне та управлінське планування в єдину систему.

Подальшого розвитку набули:

- науково-практичні положення щодо формування стратегічних напрямів зміцнення фінансової спроможності громад, зокрема, диверсифікації джерел доходів, розвитку міжмуніципальної кооперації, запровадження сучасних фінансових інструментів;
- концептуальні принципи формування ефективних фінансових механізмів, цілісності, адаптивності, прозорості, результативності, конкретизовані через впровадження фінансового контролю, відкритих даних, громадської участі та підзвітності.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків рекомендацій. Достовірність наукових результатів підтверджується застосуванням системного, інституційного, функціонального, економіко-статистичного та компаративного аналізів, використанням розвинутої бази даних (законодавчі акти, офіційна статистика, звіти Мінфіну, Держказначейства, порталу «Децентралізація»),

OECD, U-LEAD, USAID DOBRE). Результати є відтворюваними, методологічно узгодженими та базуються на репрезентативних даних.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Теоретичне значення полягає у розвитку наукових основ фінансового управління територіальних громад, уточненні категоріального апарату та формуванні цілісної концепції фінансового механізму як системного елементу публічного управління.

Практичне значення полягає у можливості використання результатів:

- у діяльності органів місцевого самоврядування для впровадження середньострокового фінансового планування (Менська міська рада, довідка №04-20/2092 від 05.11.2024);

- у розробці законодавчих ініціатив Верховної Ради України щодо удосконалення фінансового забезпечення територіальних громад (довідка №110д9/13-2025/150776 від 30.06.2025);

- у роботі виконавчих органів Бучанської міської ради при підготовці бюджету розвитку (довідка №12.1-09/4919 від 12.12.2023);

- в освітньому процесі Національного університету «Чернігівська політехніка» (довідка №202/08-1140/вс від 03.06.2025) у навчальних курсах «Публічні фінанси» та «Грантова діяльність у публічному управлінні».

6. Апробація результатів дослідження. Ключові наукові положення, теоретичні висновки та прикладні результати дисертаційного дослідження були оприлюднені й пройшли наукове обговорення на міжнародних та всеукраїнських конференціях, зокрема: IV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу» (м. Житомир, 2023), XIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Юність науки - 2023» (м. Чернігів, 2023), V Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасна парадигма публічного управління» (м. Львів, 2023), XIV Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Юність науки - 2024» (м. Чернігів, 2024), VI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна парадигма публічного управління» (м. Львів, 2024).

7. Повнота викладення основних наукових результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні положення дисертації викладено у 10 наукових публікаціях, серед яких статті у фахових виданнях України, 1 видання, що індексуються у WoS, а також матеріали міжнародних конференцій. Усі публікації здійснені за безпосередньої участі автора, який самостійно сформулював наукові положення, узагальнення та висновки.

8. Загальний висновок. Дисертаційна робота Сороки Віталія Анатолійовича «Формування фінансового механізму розвитку територіальних громад» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, що вирізняється актуальністю, науковою новизною та практичною значущістю. Основні положення, висновки й рекомендації є обґрунтованими, логічними, послідовними, апробованими та

відображеними у наукових публікаціях. Мету дослідження досягнуто повною мірою, поставлені завдання виконано.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертаційна робота Сороки Віталія Анатолійовича відповідає спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), наукові публікації здобувача відповідають пункту 8 постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертаційна робота Сороки Віталія Анатолійовича «Формування фінансового механізму розвитку територіальних громад» може бути рекомендована до захисту у спеціалізовану вчену раду.

Головуючий
д.держ. упр., професор

Олійченко І.М.

28.04.2026

Підпис
засвідчую
відділу кадрів

Олійченко І.М.
Олійченко І.М.
04 2026 р.